

Μεταξύ των δύο Αρειανισμών (Μέρος 3ο)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Για να είμαστε ειλικρινείς, ο αρειανισμός δεν έχει ακόμη πεθάνει, όπως πολλοί ίσως φαντάζονται· αντίθετα σήμερα είναι περισσότερο της «μόδας» παρά στο παρελθόν, μάλιστα δε με ευρύτερη διάδοση. Πού αλλού παρά στην μέσα στα κακά γερασμένα Ευρώπη; Αν κοιτάξουμε συνολικά τον ευρωπαϊκό πολιτισμό, θα δούμε ότι δεν είναι τίποτε άλλο, παρά ένας «ορθολογοουμανισμός».

Εάν όλα τα ρυθμίζει μόνον η ανθρώπινη γνώση, πώς θα υπερβούμε τα περιορισμένα και θνητά ανθρώπινα όρια, για να φθάσουμε πέραν των ορίων της υπερθέου ενεργείας του Θεού Λόγου; «Κανείς ποτέ δεν είδε τον Θεό· μόνο ο μονογενής Υιός που είναι στην αγκαλιά του Πατέρα, εκείνος μας τον έκανε γνωστό»(Ιω. 1, 18). Η πλέον άστοχη ματαιοπονία, την οποίαν επιχείρησε ποτέ η ανθρώπινη διάνοια αυτή είναι· να περιγράψει και να καθορίσει τη θεία φύση στα στενά ανθρώπινα πλαίσια! Να λοιπόν από που προέρχονται οι αιρέσεις και οι αρειανισμοί. Με τη ζύμη του αρειανισμού της, η Ευρώπη ζύμωσε τη φιλοσοφία της, την επιστήμη της, τον πολιτισμό της και τη θρησκεία της.

Παντού και με σύστημα ο Χριστός υποβιβάζεται σε απλό άνθρωπο, συνεχώς απογυμνώνεται και πραγματοποιείται ο στόχος και σκοπός του αρειανισμού. Η φιλοσοφία του Καντ και τα συστήματα του Μπέρξον, ως επίσημων εκφραστών της ευρωπαϊκής κουλτούρας, χαρακτηρίζουν τον Θεάνθρωπο Χριστό ως ένα σοφό, ως ένα εξαίρετο εκφραστή και κοινωνικό διδάσκαλο, ουδέποτε όμως ως τον κατ'εξοχήν Θεάνθρωπο. Είναι αποστάγματα της αρειανικής διδασκαλίας περί του Χριστού. Και ο προτεσταντισμός με τους πολυπληθείς του αντιπροσώπους, έχει σε πολλά ξεπεράσει τον αρειανισμό και τον ίδιο τον Άρειο. Μήπως ο παπισμός με την ηθική του υστερεί αρειανισμού; Όλα αυτά και οι παράλογες αυθαιρεσίες των παπικών εκκλησιαστικών ηγετών κατόρθωσαν να καταμολύνουν με τον χυδαίο αρειανισμό τούς περισσότερους ευρωπαϊκούς λαούς και ιδίως τα στρώματα των διανοουμένων. Μετρώντας με τον εαυτό του τα πάντα ο Ευρωπαίος άνθρωπος απορρίπτει κάθε τι το οποίον είναι ευρύτερο ή μεγαλύτερο ή απειρότερο από τον άνθρωπο.

Με αυτά τα μέτρα μικραίνει και ο απειροτέλειος Θεός, διότι ο κλοιός της αμαρτίας περισφίγγει τον υπερήφανο νου και δεν βλέπει και δεν ξαναγνωρίζει καμμία πραγματικότητα μεγαλύτερη του εαυτού του. Εκείνο το οποίον διαλύει τους ιστούς αυτούς της μαύρης αράχνης του ευρωπαϊκού ορθολογισμού είναι ο υπέρ νουν άθλος της πίστεως στον Θεάνθρωπο Χριστό, ο οποίος ανοίγει τον νου στις άπειρες πραγματικότητες.

Η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος όρισε μια για πάντα το ρόλο του νου στην ερμηνεία της προσωπικότητας του Θεανθρώπου Χριστού· αυτός ο ρόλος είναι της υπακοής. Στον Χριστιανισμό οδηγεί η πίστη και ο νους οδηγείται· η γνώση είναι ο καρπός της πίστεως που πραγματοποιείται με την αγάπη και την ελπίδα. Η σύγχρονη ευρωπαϊκή σχετικοκρατία δεν μπορούσε παρά να ακολουθεί τον αρειανισμό, αφού ο μεταφυσικός σχετικισμός γέννησε και τον ηθικό. Δεν υπάρχει τίποτε το απόλυτο ούτε υπεράνω του κόσμου, ούτε μέσα στον κόσμο, ούτε γύρω από τον κόσμο ή τον άνθρωπο. Αλλά και απ' αυτόν το νεώτερο σχετικισμό, όπως και από τον παλαιό του

αρειανισμού, σώζει μόνον η πίστη στη θεανθρωπότητα του Σωτήρα Χριστού, στο ομοούσιόν του με τον Πατέρα Θεό. Σώζει ακριβώς η θαυμαστή αλήθεια: «ομοούσιος».

Κάθε πιστός μπορεί να ελέγξει την πίστη του, κατά πόσον είναι ακριβής, συγκρίνοντάς την προς το σύμβολο της ορθοδόξου πίστεως. Η Ορθοδοξία μας πάντοτε και παντού παραμένει η ίδια, επειδή είναι αποκάλυψη και θεοπνευστία, και ποτέ δεν εξελίσσεται ή καινοτομεί. Όπως νίκησε η Ορθοδοξία μας τον παλαιό αρειανισμό έτσι και τώρα και πάντοτε νικά τον σύγχρονο ευρωπαϊκό αρειανισμό. Τους νικά με την αποστολική καθολική πίστη της, με την αγιοπατερική πανοπλία που δόθηκε από τον Θεό, την καθολικότητα.

Η καθολικότητα είναι το μόνον αήττητο όπλο της. Ο ρωμαιοκαθολικισμός που έχασε την καθολικότητά του έχει προσχωρήσει στην αρειανική μεθοδολογία! Η ορθοδοξία πράγματι είναι του Χριστού, διότι είναι αποστολικά αγία και αγιοπατερικά καθολική. Η αποστασία από τη βάση της καθολικότητας για την επίλυση των εκκλησιαστικών προβλημάτων αποτελεί την αποστασία από τον Χριστό, ο οποίος ως αιώνια αλήθεια οδηγεί στην αιώνια ζωή.

Η καθολικοποίηση του ορθοδόξου ανθρώπου διά μέσου των διαφόρων ασκήσεων και των μυστηρίων, με τη βοήθεια της χάριτος, με τα οποία αγιάζεται η καρδιά του και με την προσευχή «με όλους τους αγίους» βυθίζεται στη γλυκιά αίσθηση της αγάπης του Χριστού. Ο φωτισμός της θείας χάριτος διά μέσου της καθολικοποίησεως της Εκκλησίας αγιάζει το νου και με σύνεση αντιστέκεται σε κάθε κακία με τις αντίστοιχες αρετές. Με την ταπεινοφροσύνη αναιρεί τη φιλαυτία και εν συνεχεία καταργεί κάθε παράλογη κίνηση και πάθος του παλαιού ανθρώπου. (Γέροντος Ιωσήφ, Εκ του Θανάτου εις την Ζωήν, Ψυχωφελή Βατοπαιδινά 3, σ.105-120, σε νεοελληνική απόδοση).

Πηγή: vatopedi.gr